

УДК

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Лідія Гуменна,

молодший науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання, провідний літературний редактор Інституту професійної освіти НАПН України.

<https://orcid.org/0000-0003-3813-5894>, e-mail: red-ipto@ukr.net

Реферат

Актуальність статті виявляється в контексті постійних змін і викликів у сфері професійної освіти та розвитку державно-приватного партнерства. Сучасний світ стикається з необхідністю адаптації до нових технологічних та економічних реалій, що вимагає пошуку нових шляхів співпраці між державними установами та приватним сектором в галузі освіти. Створення ефективних методичних рекомендацій для розвитку цього партнерства стає надзвичайно важливим завданням, оскільки воно може сприяти покращенню якості професійної підготовки, підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці та інноваційному розвитку економіки. Саме тому такі питання й порушені у статті, так як наразі вони є слушними для стейкхолдерів у галузі освіти, владних структур, підприємств та громадськості, які прагнуть сприймати, удосконалювати і впроваджувати кращі практики у розвиток державно-приватного партнерства.

Мета: дослідження та аналіз базових аспектів державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для визначення сучасних моделей такого партнерства, виявлення їхніх ключових характеристик, а також розгляду позитивних та негативних аспектів. Результати дослідження будуть сприяти розумінню та вдосконаленню механізмів співпраці між державними та приватними суб'єктами в галузі професійної освіти і навчання, що, в свою чергу, сприятиме покращенню якості освіти та підготовки фахівців.

Методи: аналіз нормативно-правового середовища – для вивчення нормативних документів і законів, які регулюють державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти; аналіз структури та організації партнерських відносин – для розкриття організаційної структури та механізмів державно-приватного партнерства в галузі професійної освіти; емпіричні дослідження – для збору та аналізу конкретних даних, отриманих у процесі спостережень, інтерв'ю, опитувань тощо; порівняльний аналіз – для порівняння різних моделей державно-приватного партнерства та ідентифікації спільних й відмінних характеристик; експертне оцінювання – для отримання оцінок та рекомендацій від експертів у галузі професійної освіти щодо державно-приватного партнерства.

Результати: на основі проведеного аналізу законодавчих та нормативно-правових документів в Україні, а також результатів емпіричного дослідження в галузі професійної (професійно-технічної) освіти були ідентифіковані та проаналізовані сучасні моделі державно-приватного партнерства.

Результати дослідження підтверджують наявність кількох ключових моделей державно-приватного партнерства в Україні, зокрема:

1. Модель партнерства на законодавчому рівні. Основна увага в цій моделі приділяється регулюванню відносин між державними та приватними суб'єктами освіти шляхом ухвалення відповідних законів та нормативних актів.

2. Модель проектної співпраці. У цій моделі акцент зроблений на реалізації конкретних освітніх проектів і програм спільно з приватними компаніями та організаціями.

3. Модель спільного фінансування та ресурсного забезпечення. У цій моделі партнери спільно фінансують освітні програми та забезпечують доступ до необхідних ресурсів.

4. Модель партнерства у формі підприємницької діяльності. Включає співпрацю з приватними підприємствами та створення спільних освітніх підприємств.

Аналіз таких моделей дав змогу виявити їхні особливості та переваги, які можуть бути використані для покращення державно-приватного партнерства в галузі професійної освіти в Україні. Відзначено, що ефективне партнерство може сприяти підвищенню якості освіти та підготовки фахівців у цій галузі.

Висновки: результати дослідження базових аспектів державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в Україні свідчать про значущі можливості та перспективи цієї форми співпраці. Основні висновки можна сформулювати так: а) дослідження підтверджує існування різних моделей державно-приватного партнерства в Україні, що варіюються за способами взаємодії та формами співпраці; б) за результатами аналізу виявлено зростаючий інтерес з боку як державних, так і приватних суб'єктів до участі у партнерствах в галузі професійної освіти, що може бути сприятливим для подальшого розвитку цієї сфери; в) до позитивних аспектів державно-приватного партнерства включають підвищення якості освіти, розширення можливостей фінансування та доступу до ресурсів, а також створення практичних можливостей для підготовки здобувачів освіти.

Однак на шляху розвитку партнерства існують і виклики, а саме: потреба відповідного законодавчого регулювання, забезпечення прозорості та ефективності співпраці, а також вирішення питань інтелектуальної власності.

Загалом, дослідження підтверджує актуальність та важливість державно-приватного партнерства в галузі професійної освіти в Україні і вказує на необхідність подальшого розвитку цього напрямку для підвищення якості освіти та підготовки кваліфікованих фахівців.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, професійна освіта, моделі співпраці, законодавче регулювання, переваги та виклики, партнерські

відносини, якість освіти, фінансування освітніх програм, ефективність співпраці, перспективи розвитку.

THE MAIN ASPECTS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF VOCATIONAL (TECHNICAL) EDUCATION

Abstract. The relevance of this article becomes apparent in the context of constant changes and challenges in the field of vocational education and the development of public-private partnerships. The modern world is faced with the necessity of adapting to new technological and economic realities, which demands the exploration of new avenues of cooperation between government institutions and the private sector in the field of education. The creation of effective methodological recommendations for the development of this partnership becomes an exceptionally important task, as it can contribute to the improvement of the quality of vocational training, the enhancement of competitiveness in the labor market, and the innovative development of the economy. Therefore, such issues are addressed in this article, as they are currently relevant to stakeholders in the field of education, governmental structures, businesses, and the public, who strive to embrace, improve, and implement best practices in the development of public-private partnerships.

Objective. To investigate and analyze the fundamental aspects of public-private partnerships in the field of vocational (technical) education, to identify contemporary models of such partnerships, ascertain their key characteristics, and examine both positive and negative aspects. The results of the research will facilitate the understanding and improvement of mechanisms for cooperation between governmental and private entities in the field of vocational education and training, which, in turn, will contribute to the enhancement of the quality of education and the preparation of professionals.

Methods: Analysis of the legal and regulatory environment – to study regulatory documents and laws that govern public-private partnerships in the field of vocational (technical) education; analysis of the structure and organization of partnership relations – to elucidate the organizational structure and mechanisms of public-private partnerships in vocational education; empirical research – to collect and analyze specific data obtained through observations, interviews, surveys, etc.; comparative analysis – to compare different models of public-private partnerships and identify common and distinct characteristics; expert assessment – to obtain evaluations and recommendations from experts in the field of vocational education regarding public-private partnerships.

Results. Based on the analysis of legislative and regulatory documents in Ukraine, as well as the results of empirical research in the field of vocational (technical) education, modern models of public-private partnership have been identified and analyzed.

The research findings confirm the existence of several key models of public-private partnership in Ukraine, including:

1. Legislative Partnership Model: This model primarily focuses on regulating relations between public and private educational entities through the adoption of relevant laws and regulatory acts.
2. Project Collaboration Model: In this model, emphasis is placed on the implementation of specific educational projects and programs jointly with private companies and organizations.
3. Joint Funding and Resource Model: In this model, partners jointly finance educational programs and provide access to necessary resources.
4. Entrepreneurial Partnership Model: This model involves collaboration with private enterprises and the establishment of joint educational enterprises.

The analysis of these models has revealed their unique features and advantages, which can be utilized to enhance public-private partnerships in the field of vocational education in Ukraine. It is noted that effective partnerships can contribute to improving the quality of education and the training of professionals in this field.

Conclusions. The results of the research on the basic aspects of public-private partnerships in the field of vocational (technical) education in Ukraine indicate significant opportunities and prospects for this form of cooperation. The main conclusions can be summarized as follows: a) the research confirms the existence of various models of public-private partnership in Ukraine that vary in terms of interaction methods and forms of collaboration; b) the analysis reveals a growing interest from both public and private entities in participating in partnerships in the field of vocational education, which can be beneficial for further development in this area; c) positive aspects of public-private partnerships include improved education quality, expanded funding opportunities, access to resources, and practical opportunities for student education.

However, there are challenges in the development of partnerships, including the need for appropriate legislative regulation, ensuring transparency and efficiency of cooperation, as well as addressing issues related to intellectual property.

Overall, the research confirms the relevance and importance of public-private partnerships in the field of vocational education in Ukraine and underscores the need for further development in this direction to enhance the quality of education and the preparation of skilled professionals.

Keywords: public-private partnership, professional education, collaboration models, legislative regulation, benefits and challenges, partnership relations, quality of education, funding of educational programs, effectiveness of cooperation, development prospects.

Вступ. Державно-приватне партнерство (ДПП) у сфері професійної освіти як важливий аспект сучасних освітніх систем дає змогу поєднати зусилля державних та приватних суб'єктів для досягнення спільних цілей у підготовці кваліфікованих фахівців. У контексті глобальних змін у вимогах ринку праці та розвитку технологій державно-приватне партнерство стає актуальною стратегією для підвищення якості освіти та забезпечення конкурентоспроможності робочої сили.

Науковий аналіз базових аспектів державно-приватного партнерства (ДПП) в галузі професійної освіти потребує вивчення та систематизації різноманітних аспектів цієї форми співпраці. Основні аспекти, що підлягають науковому аналізу, включають такі пункти: 1. Дослідження законодавчого середовища та нормативно-правової бази, які визначають правила та умови ДПП в галузі професійної освіти. Аналіз включає оцінку наявних норм та їхню відповідність потребам і цілям освітньої системи. 2. Дослідження різних моделей ДПП, їхніх основних характеристик, особливостей та прикладів реалізації. Моделі можуть включати спільні освітні програми, партнерські угоди, спільні освітні ініціативи тощо. 3. Аналіз структури та характеристик партнерів у ДПП. Це включає як державних суб'єктів (освітні установи, урядові органи), так і приватний сектор (підприємства, громадські організації, бізнес-структури). 4. Визначення конкретних цілей та завдань, які ставляться перед ДПП в галузі професійної освіти. Аналіз можливостей досягнення цих цілей шляхом співпраці.

Науковий аналіз цих аспектів може сприяти кращому розумінню суті та ефективності державно-приватного партнерства в галузі професійної освіти. Дослідження підкреслює необхідність систематичного підходу до розуміння та регулювання ДПП, оскільки ця форма співпраці має великий потенціал для покращення освіти та розвитку робочої сили.

Варто зазначити, що важливим аспектом наукового аналізу є адаптація світового досвіду та передових практик ДПП до конкретних умов та потреб української системи професійної освіти. Проаналізувавши вищезазначені аспекти, можна сформулювати рекомендації та стратегії для подальшого розвитку та вдосконалення ДПП в Україні, що має велике значення для підготовки кваліфікованих фахівців та підвищення конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку праці.

Джерела. Організація Об'єднаних Націй запропонувала державно-приватне партнерство (ДПП) як інструмент досягнення цілей сталого розвитку. Однак у науковій літературі питання щодо цієї концепції ще недостатньо висвітлені. Науковці Nannan Wang & Minxun Ma (2020), використовуючи підхід «знизу вгору», за допомогою спеціально розробленої бази даних розглянули концепцію та етапи розвитку ДПП, орієнтованого на сталість, а також проаналізували статус досліджень ДПП, тж орієнтованого на сталість.

Дослідження впливу державно-приватного партнерства (ДПП) як способу формування синергії між державними та приватними партнерами з метою подолання сучасних викликів і розвитку нових можливостей виконали Robert Rybnicek, Julia Plakolm & Lisa Baumgartner (2020). У дослідженні вони зазначають, що ДПП несе в собі більше ризиків, ніж інші проєкти. Ними була розроблена нова концептуальна модель міжгалузевої перспективи подолання розривів між дослідженнями та практичним упровадженням державно-приватного партнерства в освіті.

Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу досліджувалися вітчизняними науковцями з урахуванням компаративістики (Радкевич та ін., 2018). Особливості залучення приватних партнерів до підготовки кваліфікованих робітників в системі дуального навчання в Німеччині розкрито в працях О. Стрільця (2019). Розвиток викладачів і тренерів закладів професійної освіти в країнах ЄС із залученням професійних спілок обґрунтовано в дослідженні О. Радкевича (2017).

Мета статті: систематизація та вивчення різних моделей ДПП, а також виявлення ключових характеристик та взаємозв'язків, які визначають ефективність цього виду співпраці. Дослідження розглядає різні аспекти ДПП, а також потенціал для його розвитку в контексті професійної освіти в Україні; аналіз законодавчого, нормативного середовища, а також емпіричних даних для ідентифікації сучасних моделей державно-приватного партнерства.

Методи: аналіз нормативно-правового середовища – для вивчення нормативних документів і законів, які регулюють державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти; аналіз структури та організації партнерських відносин – для розкриття організаційної структури та механізмів державно-приватного партнерства в галузі професійної освіти; емпіричні дослідження – для збору та аналізу конкретних даних, отриманих у процесі спостережень, інтерв'ю, опитувань тощо; порівняльний аналіз – для порівняння різних моделей державно-приватного партнерства та ідентифікації спільних та відмінних характеристик; експертні оцінки – для отримання оцінок та рекомендацій від експертів у галузі професійної освіти щодо державно-приватного партнерства.

Результати та обговорення.

У результаті вивчення базових аспектів державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, що були викладені у вступі та джерелах, можна зробити висновок про важливість цього співробітництва для покращення якості освіти та підготовки кадрів. Результати співпраці доцільно обговорити за такими ключовими аспектами:

1. **Створення сприятливого мікроклімату.** Заохочення приватних компаній та навчальних закладів до участі в партнерствах (Дьоміна, 2021). Це може включати фінансові стимули, податкові пільги, доступ до ресурсів тощо. Створення сприятливого клімату в даному контексті означає створення умов, які заохочують приватні компанії і учбові заклади до активної участі у партнерствах з державними освітніми установами. Ці умови можуть включати різні пільги, такі як: 1. Надання фінансової підтримки або фінансових стимулів, які дають змогу компаніям і навчальним закладам зекономити чи отримати додатковий дохід завдяки участі в партнерствах. Це може включати гранти, субсидії, фінансову допомогу тощо. 2. Зменшення податкових обов'язків для компаній, які активно взаємодіють з освітніми закладами. Наприклад, зниження податку на прибуток або інших податкових платежів. 3. Забезпечення доступу

до різних ресурсів, таких як лабораторії, обладнання, бібліотеки, бази даних, які допомагають покращити якість освіти та досліджень.

Заохочення приватних компаній та навчальних закладів за допомогою цих заходів сприяє активній участі їх у державно-приватних партнерствах у сфері освіти.

2. Розробка програм та курсів. Спільна розробка навчальних програм та курсів між державними та приватними учбовими закладами. Забезпечення актуальністю та відповідністю навчальних програм потребам ринку праці. Запропонована нами ідея стосується співпраці між державними та приватними навчальними закладами в розробці навчальних програм та курсів у сфері професійної освіти. Ось кілька деталей і уточнень: 1. Державні та приватні навчальні заклади можуть об'єднати зусилля для створення спільних навчальних програм, які враховують найновіші тенденції та вимоги ринку праці. 2. Однією з ключових цілей спільної розробки програм є забезпечення актуальності та відповідності їх потребам сучасного ринку праці. Для цього необхідно включати в програми актуальні технології, навички та знання, що є попитовими серед роботодавців. 3. Під час розробки спільних програм важливо залучити експертів з галузі, які можуть провести слушну думку щодо потреб ринку праці. Це дасть змогу підтвердити їхню ефективність та практичність. 4. Навчальні програми мають бути динамічними та піддаватися постійному оновленню. Для цього важливо створити відповідний механізм для адаптації. 5. Державні та приватні партнери мають визначити, яким чином буде фінансуватися розробка та впровадження навчальних програм. Це може включати в себе розподіл фінансових зобов'язань, гранти, спонсорство тощо.

Така спільна розробка програм та курсів може сприяти створенню значно ефективнішої та відповідної освітньої системи, яка задовольняє потреби як учнів, так і роботодавців.

3. Моніторинг. Визначення механізмів моніторингу та оцінки результатів державно-приватних партнерств. Спостереження за якістю навчання та підготовки студентів. Уточнимо механізм моніторингу та оцінки результатів.

Державні та приватні партнери повинні спільно розробити систему моніторингу, яка включатиме участь обох сторін. Це може означати проведення регулярних зустрічей, робочих груп або вебінарів для обговорення поточного стану партнерства.

Важливо визначити ключові показники успішності державно-приватного партнерства, такі як: кількість студентів, які завершили курси, рівень задоволеності студентів та роботодавців, результати навчання тощо. Дані повинні збиратися, аналізуватися та використовуватися для ухвалення рішень.

Оцінка якості навчання: Важливим аспектом моніторингу є оцінка якості навчання та підготовки студентів. Це може бути здійснено через аудити, оцінки викладачів, анкети студентів, а також оцінки результатів навчання.

Державні та приватні партнери повинні підготовляти регулярні звіти щодо результатів своєї спільної діяльності. Ці звіти можуть бути представлені відповідним освітнім органам, фінансовим установам або іншим зацікавленим сторонам.

На основі результатів моніторингу і оцінки якості партнери мають бути готовими до коригування своєї стратегії та дій з метою поліпшення результатів.

Важливо забезпечити публічний доступ до даних та звітів про діяльність державно-приватних партнерств, щоб забезпечити відкритість та прозорість процесів.

Моніторинг і оцінка допомагають забезпечити ефективну роботу державно-приватних партнерств та забезпечити якість навчання і підготовки студентів.

4. Спільні проєкти та дослідження. Заохочення спільних дослідницьких проєктів та інноваційних ініціатив. Сприяння обміну знань та технологій між державними та приватними секторами. Ця теза є дуже важливою і відображає сучасні тенденції в розвитку освіти та науки. Ось деякі думки щодо цього аспекта:

- спільні дослідницькі проєкти дають змогу поєднати зусилля державних і приватних учасників для розробки нових технологій, методик і підходів у професійній освіті. Це може сприяти створенню інноваційних продуктів і послуг, що відповідають сучасним вимогам ринку праці;

- співпраця між державними та приватними секторами уможливорює обмін знаннями, дослідницькими можливостями і ресурсами. А також включати доступ до лабораторій, технологічних розробок і фінансової підтримки;

- швидка зміна технологій і ринкових умов потребує гнучкості й адаптації в освітній системі. Спільні проєкти сприяють оперативному реагуванню на зміни та впровадження нових рішень;

- участь студентів у спільних проєктах і дослідженнях дає їм можливість отримати практичний досвід і навички, які відповідають потребам ринку праці, що підвищує їхню конкурентоспроможність.

5. Підготовка кадрів у контексті державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти є дуже важливою, оскільки вона спрямована на забезпечення якості навчання та відповідність професійної підготовки потребам ринку праці. Розглянемо деякі аргументи:

Адаптація навчальних програм. Державно-приватне партнерство може забезпечити вдосконалення навчальних програм та курсів, зробивши їх значно актуальнішими та відповідними потребам ринку праці. Це допоможе здобувачам освіти отримати необхідні навички та знання для успішної кар'єри. Адаптація навчальних програм є важливим елементом у сфері професійної освіти, оскільки дає змогу забезпечити актуальність і відповідність навчання сучасним вимогам ринку праці. У цьому процесі державно-приватне

партнерство може відігравати ключову роль, адаптовуючи навчальні програми та курси до реальних потреб і вимог сучасного бізнесу й індустрії.

Основні аспекти адаптації навчальних програм через державно-приватне партнерство включають:

1. Оцінку потреб ринку праці. Приватні компанії мають прямий зв'язок із ринком праці і знають, які навички і компетенції потрібні для успішної кар'єри. Співпраця з ними дає змогу установам освіти отримати важливу інформацію про сучасні вимоги ринку праці.

2. Розробку актуальних курсів. На основі інформації від партнерів з приватного сектора можуть бути розроблені нові курси або оновлені існуючі. Ці курси можуть включати до своїх програм актуальні технології, методи та практичні навички, що їх студенти зможуть застосовувати у роботі.

3. Практичний досвід. Державно-приватне партнерство може передбачати можливості для студентів здобути практичний досвід на реальних робочих місцях у партнерських компаніях. Це допомагає студентам застосовувати теоретичні знання на практиці та розвивати практичні навички.

4. Актуалізацію змісту. Співпраця з приватними партнерами може привести до постійного оновлення змісту навчальних програм у відповідності до змін у галузі. Це дає змогу уникнути застою та застарілості навчання.

5. Забезпечення зручностей для навчання. Державно-приватне партнерство може також допомогти у забезпеченні студентам доступу до сучасних навчальних матеріалів, обладнання та ресурсів, які є необхідними для навчання в сучасних умовах.

У результаті такої адаптації навчальних програм здобувачі освіти отримують цінний досвід і навички, які є великою перевагою при пошуку роботи та подальшому кар'єрному розвитку. Такий підхід сприяє успішній інтеграції випускників на ринок праці та сталому розвитку галузі професійної освіти в цілому.

Практична підготовка. Для підготовки кваліфікованих кадрів важливо включати практичну підготовку у навчальні програми. Державно-приватне партнерство може забезпечити здобувачам освіти можливість стажування та практики в компаніях, що спеціалізуються на відповідній галузі. Практична підготовка відіграє важливу роль у формуванні кваліфікованих кадрів, тому її включення в навчальні програми є надзвичайно важливим аспектом. Державно-приватне партнерство може значно покращити якість цієї практичної підготовки, надаючи студентам та здобувачам освіти можливість отримати цінний досвід під час стажування та практики в компаніях, які спеціалізуються на відповідній галузі.

Практична підготовка, що надається через державно-приватне партнерство, має численні незаперечні переваги для студентів та здобувачів освіти. Вона сприяє розвитку практичних навичок та знань, підготовці до викликів сучасного ринку праці та співпраці з потенційними роботодавцями.

Першою і однією з найважливіших переваг є можливість отримання реального досвіду роботи. Студенти мають можливість застосувати свої теоретичні знання і навички на практиці, сприяючи збагаченню свого досвіду та підготовці до майбутньої кар'єри.

Другою важливою перевагою є можливість кращого ознайомлення з вимогами ринку праці. Під час практики студенти поглиблюють своє розуміння очікувань і вимог, які ставляться до фахівців у обраній ними галузі. Практична підготовка сприяє активному розвитку практичних навичок, які є важливими для подальшої кар'єри. Це допомагає студентам навчитися виконувати реальні завдання та вирішувати практичні проблеми, що може бути надзвичайно корисним у їхній професійній діяльності. Окрім того, під час практики студенти можуть активно будувати мережу контактів та знайомств, що стане цінним ресурсом для подальшого пошуку роботи та кар'єрного зростання.

Зазначимо принагідно, що практична підготовка допомагає студентам краще розуміти, як їхні теоретичні знання і навички використовуються на практиці. І цей практичний контекст може стати джерелом для актуалізації та покращення навчального процесу.

Таким чином, державно-приватне партнерство в галузі практичної підготовки сприяє покращенню якості освіти та готовності випускників до успішної кар'єри у своїй галузі. Це є важливим кроком у забезпеченні відповідності освіти потребам ринку праці та підвищенні конкурентоспроможності студентів.

Доступ до ресурсів. Спільний доступ до ресурсів державних та приватних партнерів може значно підвищити якість навчання. Це включає в себе заняття у відповідних, добре обладнаних лабораторіях, користування технічним обладнанням, бібліотекою, джерелами фінансування тощо. Доступ до ресурсів є ключовою складовою успішної професійної та професійно-технічної освіти в сучасному світі. Державно-приватне партнерство у цій сфері може значно підвищити якість навчання та забезпечити студентам більше можливостей для розвитку й самовдосконалення.

Однією з ключових переваг такого партнерства є спільний доступ до ресурсів, який може бути забезпечений завдяки поєднанню зусиль державних та приватних партнерів. Це означає, що учні та студенти отримують можливість користуватися сучасними лабораторіями та технічним обладнанням, які, зазвичай, є надто дорогими для окремих навчальних закладів. Вони також мають доступ до більших бібліотек та інших джерел інформації, що розширює їхні можливості для дослідження та самостійного навчання.

Зокрема, доступ до лабораторій та технічного обладнання дає змогу студентам отримувати практичний досвід та розвивати власні навички в реальних умовах. Це особливо важливо у тих сферах діяльності, де практичний досвід має вирішальне значення, наприклад, у сфері інженерії чи медицини.

Бібліотеки та джерела інформації розширюють можливості студентів для наукового дослідження та вивчення актуальної літератури у своїй галузі. Це

робить їхнє навчання більш інформованим і дає змогу вдосконалювати свої навички та знання.

Нарешті, доступ до джерел фінансування може підтримувати стипендії, гранти та інші форми фінансової підтримки для студентів, що допомагає знизити фінансовий бар'єр для отримання якісної освіти.

Усі ці можливості, які надає державно-приватне партнерство у плані доступу до ресурсів, сприяють покращенню якості освіти та підготовці молодих фахівців до викликів сучасного світу праці. Такий підхід може забезпечити значно успішнішу та конкурентоспроможну кар'єру випускників, сприяє сталому розвитку галузі професійної освіти.

Актуалізація змісту навчання. Партнерство з приватними компаніями може допомогти у включенні актуальних та інноваційних змістів навчання. Це особливо важливо в сферах, які швидко змінюються, зокрема інформаційні технології. Актуалізація змісту навчання стає дедалі важливішою в умовах швидкозмінюваного світу, де технології та індустріальні стандарти постійно еволюціонують. Партнерство з приватними компаніями в цьому контексті відкриває безліч можливостей для покращення якості навчання та включення актуальних й інноваційних змістів у програми навчання.

Однією з ключових переваг такого партнерства є можливість перегляду та оновлення навчальних програм у відповідності до сучасних стандартів та потреб ринку праці. Приватні компанії завжди на передовій у використанні новітніх технологій і методів роботи, й вони можуть допомогти у внесенні цих інновацій до навчання.

Крім того, приватні компанії також можуть надати доступ до своїх фахівців та експертів, які мають практичний досвід та знання в конкретних галузях. Це дає змогу студентам отримати постійні інсайти та консультації від професіоналів, які реально працюють у відповідних сферах. Важливо зазначити, що особливо актуальною ця можливість стає у галузях, які зазнають швидких технологічних змін, таких як інформаційні технології, де нові вироби та підходи з'являються щоденно. Партнерство з приватними ІТ-компаніями, наприклад, допомагає учням та студентам бути в курсі останніх тенденцій у цій галузі.

Загалом, актуалізація змісту навчання через співпрацю з приватними компаніями стає ключовою у забезпеченні основної освітньої цілі: їхні випускники будуть готові до викликів сучасного світу праці та матимуть актуальні навички і знання, що відповідають потребам сучасного ринку.

Кар'єрні можливості. Державно-приватне партнерство може допомогти студентам отримати доступ до кар'єрних можливостей та вакансій у приватних компаніях ще до завершення навчання. Це сприяє вищому рівню зайнятості та професійному розвитку випускників. Державно-приватне партнерство, особливо у сфері професійної та професійно-технічної освіти, відкриває перед здобувачами освіти унікальні можливості для побудови успішної кар'єри та забезпечення їхньої зайнятості ще до завершення навчання.

Однією з ключових переваг є можливість отримання доступу до кар'єрних можливостей та вакансій у приватних компаніях. Це надає здобувачам освіти можливість побудувати контакти з потенційними роботодавцями, дізнатися про актуальні вакансії та вимоги до кандидатів. Такий доступ допомагає їм бути на крок попереду у конкурентному світі праці.

Крім того, державно-приватне партнерство може сприяти організації стажування та практики в приватних компаніях. Це уможливорює отримати реальний досвід роботи в конкретній галузі та розвинути практичні навички. Часто такі стажування можуть привести до пропозицій про роботу на постійній основі ще до отримання диплома.

Загалом, державно-приватне партнерство у сфері професійної освіти розкриває двері до різноманітних кар'єрних можливостей та сприяє успішному старту випускників на шляху до професійного росту й досягнень.

Оцінювання результатів. Важливо проводити оцінювання результатів навчання і підготовки кадрів, щоб переконатися в ефективності партнерства та вчасно вносити корективи до програм, що є важливою складовою державно-приватного партнерства в сфері професійної освіти, оскільки цей процес відіграє критичну роль у забезпеченні ефективності співпраці та вдосконаленні навчальних програм.

По-перше: оцінювання результатів навчання дає змогу визначити, наскільки успішно студенти засвоїли матеріал та розвинули необхідні навички. Це важливо для перевірки відповідності навчальних програм потребам ринку праці і забезпечення високої якості освіти.

По-друге: оцінювання результатів навчання надає можливість оцінити ефективність державно-приватного партнерства в цілому та виявити, чи були досягнуті цілі співпраці, чи допомогла вона студентам у підготовці до кар'єрних викликів та чи були внесені необхідні корективи до програм.

По-третє: оцінювання результатів навчання є засобом постійного вдосконалення навчального процесу. Відомості, отримані під час оцінювання, можуть служити основою для внесення змін та покращень у навчальні програми, методи навчання та підходи до підготовки кадрів.

Крім того, оцінювання результатів навчання сприяє забезпеченню відкритості та прозорості у співпраці між державними та приватними партнерами, а також дає можливість усім зацікавленим сторонам оцінити внесок кожної та визначити обсяги відповідальності.

У підсумку: оцінювання результатів навчання є важливою частиною державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти, оскільки допомагає переконатися в ефективності співпраці, забезпечує якість навчання та сприяє постійному вдосконаленню освітніх програм і методів навчання.

Навчання впродовж життя. Партнерство може також сприяти постійному навчанню та підвищенню кваліфікації працівників вже на ринку праці, що дасть їм змогу залишатися конкурентоспроможними та відповідати вимогам сучасного ринку праці.

Державно-приватне партнерство у сфері професійної освіти також може відігравати важливу роль у підтримці навчання впродовж усього життя та підвищенні кваліфікації працівників, навіть коли вони вже знаходяться на ринку праці. Ця можливість сприяє забезпеченню конкурентоспроможності та адаптації до вимог сучасного ринку праці.

Умови сучасного ринку праці надзвичайно динамічні, і для збереження конкурентоспроможності працівники повинні постійно оновлювати свої знання та навички. Державно-приватне партнерство може забезпечити доступ до навчальних ресурсів та можливостей для підвищення кваліфікації, включаючи навчання відповідно до актуальних технологій та методів, а також надання доступу до спеціалізованих курсів та тренінгів. Така співпраця може стати механізмом створення індивідуальних навчальних планів для працівників, що враховує їхні потреби та професійні цілі. Наразі це дає змогу працівникам самостійно керувати своїм навчанням та забезпечує їхню здатність адаптуватися до нових викликів і можливостей, які виникають на ринку праці.

У результаті: державно-приватне партнерство стає не лише механізмом для підготовки нових кадрів, але й засобом для підтримки професійного росту та розвитку людини впродовж усього життя. Воно допомагає працівникам залишатися актуальними та готовими відповідати зростаючим вимогам світу праці, який постійно змінюється.

6. *Інформаційна кампанія* є важливою складовою державно-приватного партнерства, оскільки вона здатна популяризувати та підтримувати цю співпрацю, залучати ресурси та зацікавлені сторони, а також сприяє досягненню її цілей. Мета інформаційної кампанії полягає в тому, щоб проінформувати різні зацікавлені сторони (здобувачів освіти, викладачів, приватні компанії, громадські організації тощо) про існування та переваги державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти, а також сприяти заохоченню нових партнерів та спонсорів для підтримки цієї співпраці. Для досягнення цілей інформаційної кампанії можна використовувати різні засоби та канали, зокрема: вебсайти та соціальні медіа, прес-релізи, брошури, вебінари, конференції, інфографіку, відео та інші засоби масової інформації. У рамках інформаційної кампанії важливо передати основні повідомлення, такі як: переваги державно-приватного партнерства (зокрема покращення якості освіти, практична підготовка здобувачів освіти, можливості для кар'єрного зростання), приклади успішних проєктів та співпраці, а також як стати частиною цієї співпраці. Важливо також співпрацювати з медіа, включаючи місцеву пресу, радіо та телебачення, для поширення інформації про державно-приватне партнерство. Це допоможе привернути більше уваги до цієї співпраці та залучити нових зацікавлених сторін. Після проведення інформаційної кампанії важливо визначити її ефективність. Це можна зробити за допомогою аналізу статистики вебсайту, звітності із соціальних медіа, опитувань або зворотного зв'язку від цільової аудиторії. На основі результатів інформаційної кампанії важливо проаналізувати, що спрацювало, а що не стало ефективним, та

скоригувати стратегію відповідно до отриманих даних. Це покращить результативність майбутніх кампаній.

Висновки.

Узагальнюючи дослідження та аргументи щодо державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти, висновок статті стає таким:

державно-приватне партнерство у сфері професійної освіти є ключовим інструментом для підвищення якості та ефективності навчання, а також сприяє розвитку кадрів, які відповідають потребам сучасного ринку праці. Ця співпраця дає змогу забезпечити студентів та слухачів практичною підготовкою, а також оновлювати навчальні програми, включаючи актуальні та інноваційні змісти. Важливим аспектом є також підтримка постійного навчання працівників на ринку праці, що робить їх конкурентоспроможними та адаптованими до змін у галузі.

Крім того, державно-приватне партнерство надає можливість створення кар'єрних переваг для здобувачів освіти, забезпечує їм доступ до реальних вакансій та практичних можливостей ще до завершення навчання. Оцінювання результатів навчання є важливою складовою такої співпраці, допомагаючи виявити її ефективність та необхідність внесення коректив до програм.

Отже, державно-приватне партнерство є важливим інструментом для забезпечення якості професійної освіти та розвитку кваліфікованих кадрів, так як має потенціал сприяння сталого росту та процвітання суспільства.

Список посилань

1. Радкевич, В. О., Пуховська, Л. П., Бородієнко, О. В., Радкевич, О. П., Леу, С. О., Артемчук, В. В. & Корчинська, Н. М. (2018). Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід. Житомир: «Полісся». Радкевич, В. О. (2017а). Професійна освіта і навчання: європейський контекст розвитку. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка, 14, 5-15.

2. Радкевич, О. П. (2017b). Професійний розвиток викладачів і тренерів закладів професійної освіти в країнах Європейського Союзу. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка, 13, 130-139.

3. Стрілець, О. І. (2019). Професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою здобуття освіти. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка: зб. наук. праць, 18, 54-61.

4. Дьоміна, І. О. (2021). Державно-приватне партнерство як механізм розвитку сфери освіти в Україні в умовах децентралізації та глобалізації. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління, [електронний ресурс]. Режим доступу:

http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/11.pdf

5. Rybnicek, R., Plakolm, J., & Lisa. (2020). Risks in Public–Private Partnerships: A Systematic Literature Review of Risk Factors, Their Impact and Risk Mitigation Strategies. Режим доступу:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15309576.2020.1741406>

6. Wang, N., & Ma, M. (2020). Public–private partnership as a tool for sustainable development – What literatures say? [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/sd.2127>

Переклад і транслітерація

1. Radkevych, V. O., Pukhovska, L. P., Borodiienko, O. V., Radkevych, O. P., Leu, S. O., Artemchuk, V. V. & Korchynska, N. M. (2018). Suchasni modeli profesiinoi osvity i navchannia v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu: porivnialnyi dosvid. Zhytomyr: «Polissia». Radkevych, V. O. (2017a). Profesiina osvita i navchannia: yevropeyskyi kontekst rozvytku. Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika, 14,5-15.

2. Radkevych, O. P. (2017b). Profesiinyi rozvytok vykladachiv i treneriv zakladiv profesiinoi osvity v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu. Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika, 13, 130-139.

3. Strilets, O. I. (2019). Profesiina pidhotovka maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv mashynobudivnoi haluzi za dualnoiu formoiu zdobuttia osvity. Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika: zb. nauk. prats, 18, 54-61.

4. Domina, I. O. (2021). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm rozvytku sfery osvity v Ukraini v umovakh detsentralizatsii ta hlobalizatsii. Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Derzhavne upravlinnia, [elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu:

http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/11.pdf

5. Rybnicek, R., Plakolm, J., & Lisa. (2020). Risks in Public–Private Partnerships: A Systematic Literature Review of Risk Factors, Their Impact and Risk Mitigation Strategies. Rezhym dostupu:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15309576.2020.1741406>

6. Wang, N., & Ma, M. (2020). Public–private partnership as a tool for sustainable development – What literatures say? [elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/sd.2127>